

УДК 65.012.4:65.014

Корсуненко І. Г.

здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти,
Київський національний університет технологій та дизайну,

МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ОЦІНКИ ЕФЕКТИВНОСТІ ОРГАНІЗАЦІЙНОЇ СТРУКТУРИ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Функціонування сучасних підприємств відбувається в умовах підвищеної мінливості та непередбачуваності зовнішнього середовища, що зумовлює потребу в постійному вдосконаленні організаційних структур управління. Активізація процесів глобалізації, загострення конкурентної боротьби, підвищення вимог до якості продукції та рівня обслуговування зумовлюють необхідність пошуку ефективних організаційних рішень, здатних забезпечити стабільний розвиток і результативність діяльності підприємств. У цьому аспекті особливого значення набуває використання системного підходу до конструювання та удосконалення управлінських структур, що поєднує фундаментальні принципи їх побудови з методичним забезпеченням реалізації управлінських функцій.

Результати дослідження свідчать, що ефективна організаційна структура управління має відповідати низці критеріїв: адекватність стратегічним цілям підприємства, раціональний поділ праці, чітке закріплення прав і обов'язків, узгодженість повноважень та відповідальності, відповідність зовнішнім умовам [2]. Важливим аспектом є гнучкість і здатність до адаптації структури, що досягається завдяки скороченню надлишкових рівнів управління, делегуванню повноважень, розвитку командних форм організації праці, використанню інформаційних технологій та автоматизації управлінських процесів. Крім того, наукові дослідження вказують на залежність між якістю управлінської структури та конкурентоспроможністю підприємства [3, с. 67]. Це свідчить про те, що розробка методики інтегрального оцінювання має не лише наукове, а й прикладне значення.

Водночас, в умовах ускладнення бізнес-процесів, зростання масштабів діяльності та появи нових викликів традиційні підходи до побудови та оцінки організаційних структур стають недостатніми. Постає необхідність у застосуванні інтегрального підходу, що дозволяє поєднати ієрархічні та функціональні складові в єдину систему аналізу. Такий підхід спрямований на формування об'єктивної, комплексної та багатовимірної картини ефективності організаційної структури управління.

Запропонована методика інтегрального оцінювання передбачає послідовне проходження кількох основних стадій. На початковому етапі проводиться нормалізація обраних показників, що дозволяє узгодити їх за єдиною шкалою та зробити співставними різні за змістом критерії. Наступним кроком є визначення значущості кожного з них, яке здійснюється шляхом експертних оцінок або із застосуванням статистичних методів аналізу. Завершальна стадія полягає в інтеграції отриманих результатів у зведений індекс, котрий слугує узагальненим відображенням рівня ефективності організаційної структури управління підприємством.

Відмінною рисою представленої методики є врахування додаткових індикаторів, що відображають актуальні потреби сучасного менеджменту. До них віднесено: коефіцієнт гнучкості організаційної структури, показник результативності внутрішніх комунікацій, коефіцієнт ефективності використання ресурсного потенціалу та показник інноваційної активності. Такий підбір параметрів зумовлений тим, що саме вони у найбільшій мірі відображають здатність підприємства діяти в умовах мінливого бізнес-середовища та водночас забезпечувати стабільність і перспективність свого розвитку у довгостроковому періоді.

З практичної точки зору застосування інтегральної оцінки надасть змогу [1]:

- своєчасно виявляти слабкі місця у структурі управління;
- визначати пріоритетні напрями оптимізації;
- оцінювати ефективність впроваджених змін у динаміці;
- здійснювати порівняльний аналіз між підприємствами однієї галузі.

Досвід функціонування промислових підприємств свідчить, що недостатня адаптивність організаційної структури управління зумовлює уповільнення процесу ухвалення рішень та спричиняє додаткові витрати, пов'язані з координацією управлінських дій. Водночас впровадження структурних змін, орієнтованих на підвищення гнучкості та інноваційності, сприятиме скороченню управлінських витрат та підвищенню результативності комунікацій. Використання інтегрального підходу дозволило б виявити «вузькі місця» в організаційних структурах, визначити напрями оптимізації та обґрунтувати ефективність запропонованих заходів.

Отже, інтегральна оцінка організаційної структури управління може стати ефективним інструментом для діагностики й оптимізації управлінських процесів. Практична цінність дослідження полягає у можливості застосування запропонованої методики на підприємствах різних галузей для підвищення їх гнучкості, конкурентоспроможності та здатності до інноваційного розвитку.

Таким чином, інтегральне оцінювання організаційної структури управління може розглядатися як універсальний інструментарій, що забезпечує науково обґрунтоване діагностування, сприяє формуванню стратегічних рішень та створює основу для зростання конкурентних переваг підприємства у довгостроковій перспективі. Специфіка цього підходу полягає в інтеграції класичних методів аналізу організаційних структур із сучасними показниками, які відображають актуальні тенденції розвитку бізнесу: цифрову трансформацію, орієнтацію на інновації та потребу у забезпеченні гнучких комунікаційних процесів. Така комбінація дозволяє суттєво розширити методологічну базу дослідження та надати їй більшої прикладної значущості.

Список використаних джерел:

1. Бойко Т. Ю. Методичні підходи щодо оцінки ефективності організаційно-економічного механізму регулювання управлінської діяльності підприємницького кластеру. Вісник Запорізького національного університету. 2011. № 1 (9). С. 15-21.
2. Вінницька А. О. Критерії оптимізації організаційних структур підприємства. Матеріали XLV Науково-технічної конференції ВНТУ. Вінниця. 23-24 березня 2016 р. Режим доступу: <http://conferences.vntu.edu.ua/index.php/all-fm/all-fm-2016/paper/view/706>.
3. Шваб Л.І. Економіка підприємства. 2-е видання. К.: Каравела. 2005. 568 с.